

ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๙ (๗) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒^๑ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้วย

“อดีตกรรมการ”^๒ หมายความว่า บุคคลซึ่งเคยเป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมาแล้ว แต่พ้นจากตำแหน่งหรือการปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปตามกฎหมาย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ข้อ ๔ เครื่องแบบกรรมการ ให้มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เครื่องแบบปฏิบัติราชการ มี ๒ ประเภท

(ก) เครื่องแบบสีทึบคอปก

(ข) เครื่องแบบสีทึบคอปก

(๒) เครื่องแบบพิธีการ มี ๕ ประเภท

(ก) เครื่องแบบปกติขาว

(ข) เครื่องแบบปกติทึบคอตั้ง

(ค) เครื่องแบบครึ่งยศ

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕/ตอนที่ ๗๖ ก/หน้า ๒๕/๒๖ กันยายน ๒๕๖๑

^๒ ข้อ ๓ บทนิยามคำว่า “อดีตกรรมการ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

(ง) เครื่องแบบเต็มยศ

(จ) เครื่องแบบสโมสร

ให้นำกฎสำนักนายกรัฐมนตรีออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ในส่วนที่กำหนดสำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ มาใช้บังคับกับการแต่งเครื่องแบบ ของกรรมการโดยอนุโลม สำหรับอินทรรณู เครื่องหมายแสดงสังกัด และหมวก ให้เป็นไปตามที่กำหนด ไว้ในระเบียบนี้^๓

ข้อ ๔/๑^๔ หมวกของกรรมการให้ใช้ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีแต่งเครื่องแบบปฏิบัติราชการตามข้อ ๔ (๑) กรรมการชาย ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีทึบ กะบังหน้าหมวกทำด้วยสักหลาดสีดำ ที่ขอบโค้งของกะบังหน้าหมวกปักด้วยด้ายสีทองเป็นรูปช่อชัยพฤกษ์ โดยปักหรือทำมาบรรจบกันที่ตรงกลางของกะบังหน้าหมวก มีระยะห่างกันพองาม พื้นกะบังหน้าหมวก ด้านล่างสีดำ สายรัดคางสีทองกว้างประมาณ ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีดำคาดแถบไหมทองหรือวัตถุเทียมไหมทอง ๓ แถบ แถบใหญ่กว้าง ประมาณ ๑.๒ เซนติเมตร ๒ แถบ ที่ขอบบนและขอบล่างของผ้าพันหมวก แถบเล็กกว้างประมาณ ๖ มิลลิเมตร อยู่ระหว่างกลางของแถบใหญ่ ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักด้ายสีทอง สูงประมาณ ๕.๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีดำ ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้

กรรมการหญิง ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีทึบ แต่เป็นทรงอ่อนพับปีก ผ้าพันหมวกสีดำ ตรงกลาง ด้านหน้าของผ้าพันหมวกปักด้วยด้ายสีทองเป็นรูปช่อชัยพฤกษ์ มีระยะห่างกันพองาม ล้อมด้วยแถบไหมทอง หรือวัตถุเทียมไหมทอง ๓ แถบ แถบใหญ่กว้างประมาณ ๑.๒ เซนติเมตร ๒ แถบ ที่ขอบบนและขอบล่างของ ผ้าพันหมวก แถบเล็กกว้างประมาณ ๖ มิลลิเมตร อยู่ระหว่างกลางของแถบใหญ่ ที่หน้าหมวกติดตราครุฑ พ่าห์ปักด้ายสีทอง สูงประมาณ ๔.๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีดำ ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้

(๒) กรณีแต่งเครื่องแบบพิธีการตามข้อ ๔ (๒) ให้ใช้หมวกมีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับ หมวกเครื่องแบบปฏิบัติราชการ เว้นแต่สีของหมวก ผ้าพันหมวก และหมอนสักหลาดสำหรับปักครุฑพ่าห์ เป็นสีขาว ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้

การสวมหมวกให้สวมในโอกาสอันควร

ข้อ ๕ ให้ใช้อินทรรณูสำหรับการแต่งเครื่องแบบของกรรมการ ดังนี้

(๑) เครื่องแบบปฏิบัติราชการตามข้อ ๔ (๑) ให้ใช้อินทรรณูอ่อน กว้าง ๕ เซนติเมตร ยาว ๑๑ เซนติเมตร สำหรับกรรมการชาย และกว้าง ๔.๕ เซนติเมตร ยาว ๑๐.๕ เซนติเมตร สำหรับกรรมการหญิง

^๓ ข้อ ๔ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบ ของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^๔ ข้อ ๔/๑ เพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบ ของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มีแถบสีเหลืองหรือสีทอง กว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางด้านอินทรี ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๒ แถบ มีเครื่องหมายแสดงสังกัดขนาดความสูง ๔.๕ เซนติเมตร สำหรับกรรมการชาย และขนาดความสูง ๔ เซนติเมตร สำหรับกรรมการหญิง ทำด้วยโลหะสีทอง ติดทับบนแถบ แถบบนขมวด เป็นวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้

(๒) เครื่องแบบพิธีการตามข้อ ๔ (๒) ให้ใช้อินทรีคู่แข่ง กว้าง ๕ เซนติเมตร ยาว ๑๓ เซนติเมตร สำหรับกรรมการชาย และกว้าง ๔.๕ เซนติเมตร ยาว ๑๒.๕ เซนติเมตร สำหรับกรรมการหญิง พื้นสีน้ำตาล หรือกำมะหยี่สีดำ ปักดินทองลายรักร้อยรูปทรงดอกบัว ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ติดมุม สีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก มีเครื่องหมายแสดงสังกัดขนาดความสูง ๔.๕ เซนติเมตร สำหรับกรรมการชาย และขนาดความสูง ๔ เซนติเมตร สำหรับกรรมการหญิง ทำด้วยโลหะสีทอง ติดทับอยู่บนอินทรีก่อนมาทางด้านไหล่ ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๖ ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดเป็นรูปทรงดอกบัวมีรูปมือรองรับ ภายในมีสัญลักษณ์รูปคน ล้อมเป็นวงกลม ทำด้วยโลหะโปร่งสีทองไม่มีขอบ ขนาดความสูง ๓ เซนติเมตร ติดที่คอเสื้อตอนหน้า ทั้งสองข้างของเครื่องแบบ ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้^๕

สำหรับกรรมการหญิง ให้ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่คอแบะของเสื้อตอนบนทั้งสองข้าง เนื้อแนว เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข้อ ๗ ให้กรรมการและอดีตกรรมการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ตามระเบียบของทางราชการ

ข้อ ๘ ให้กรรมการและอดีตกรรมการประดับเหรียญเชิดชูเกียรติ เครื่องหมายแสดงความสามารถ เครื่องหมายกิตติมศักดิ์ เข็มแสดงวิทยฐานะ เครื่องหมายหรือเข็มอื่นใดตามระเบียบของทางราชการหรือ ระเบียบของส่วนราชการนั้น ๆ ได้ตามสมควร

ข้อ ๙ การแต่งเครื่องแบบตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้แต่งตามหมายของสำนักพระราชวัง หรือระเบียบ หรือตามที่คณะกรรมการกำหนด ในโอกาสอันควร

ข้อ ๙/๑^๖ กรรมการผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ จะแต่งเครื่องแบบตามระเบียบนี้หรือเครื่องแบบ ของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามสังกัดเดิมของกรรมการผู้นั้นก็ได้

^๕ ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบ ของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๗

^๖ ข้อ ๙/๑ เพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบ ของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๑๐ อธิบดีกรรมการให้มีสิทธิแต่งตั้งเครื่องแบบพิธีการตามข้อ ๔ (๒) ได้เช่นเดียวกับกรรมการ เว้นแต่ให้ติดเครื่องหมายอักษร นก ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง สูง ๒.๕ เซนติเมตร ที่อกเสื้อเหนือกระเป่า บนด้านขวา

สำหรับอธิบดีกรรมการหญิงให้ประดับที่หน้าอกเสื้อเบื้องขวา

ข้อ ๑๑ อธิบดีกรรมการผู้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้ ไม่มีสิทธิแต่งตั้งเครื่องแบบ

(๑) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือบุคคลเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี

(๓) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด หรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) ประพฤติตนในทางที่อาจเป็นการเสื่อมเสียเกียรติของกรรมการ และประธานกรรมการ สหิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งให้ผู้นั้นงดแต่งเครื่องแบบสำหรับอธิบดีกรรมการ ในระยะเวลาที่กำหนดหรือตลอดไป

ข้อ ๑๒ กรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับจะแต่งเครื่องแบบตามประกาศ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง เครื่องแบบกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือตามระเบียบนี้ได้

ข้อ ๑๓ ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

วัส ดิงสมิตร

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อินทราวุฒิจึงของเครื่องแบบพิธีการสำหรับกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ลายรักร้อย

ออกแบบโดย นายสุเมธ พุฒพวง
สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

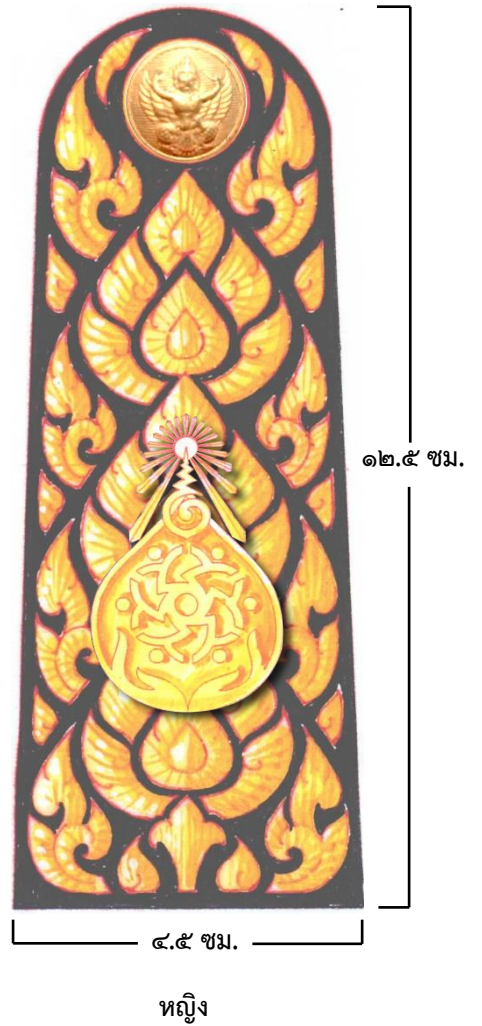
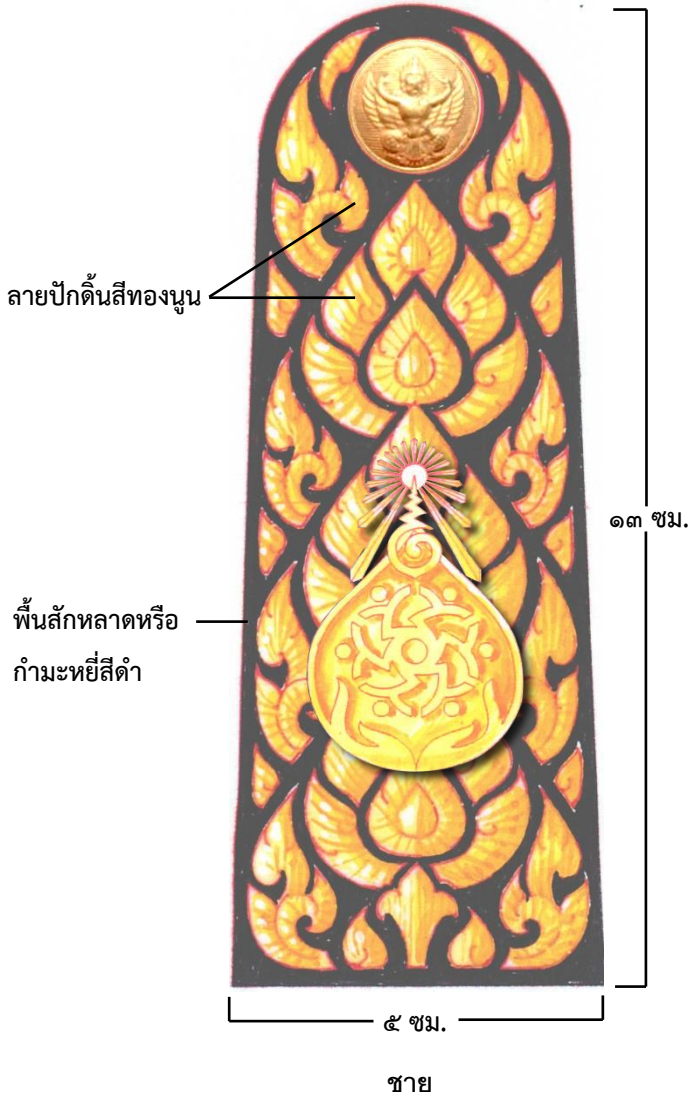
แนวคิดการออกแบบ เป็นการปรับแบบลวดลายอินทราวุฒิจึงเครื่องแบบพิธีการของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเดิม

ความหมาย ลายรักร้อยรูปทรงดอกบัว จำนวน ๓ ดอก หมายถึง ความรัก ความสามัคคี และการพัฒนาองค์กรไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งดอกบัว เป็นตราสัญลักษณ์ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดภาพเครื่องหมายราชการตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๒ (ฉบับที่ ๑๙๘) หมายถึง ความมีคุณธรรม ความเอื้ออาทรระหว่างเพื่อนมนุษย์ อันเป็นจริยวัตรอันดีงามของคนไทย

อินทรรนุแข็งของเครื่องแบบพิธีการสำหรับกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ประจำป่าชาย และป่าขวา

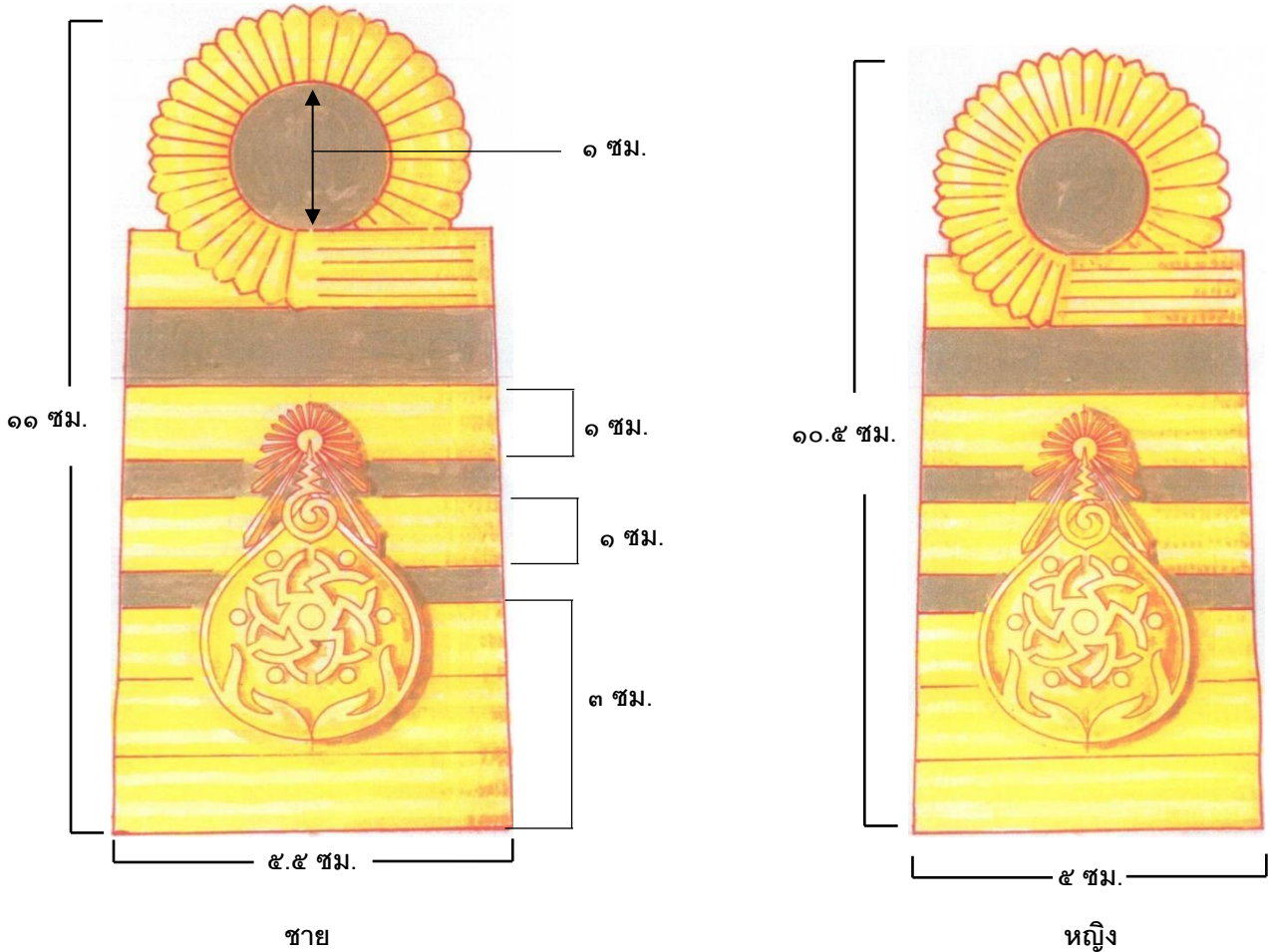

แบบเครื่องหมายสำหรับติดทับบนอินทรรนุ
ทำด้วยโลหะสีทอง

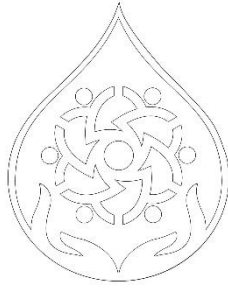
ตราครุฑพ่าห์ทำด้วยโลหะสีทอง
ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ ซม.

อินทรวง่อนของเครื่องแบบปฏิบัติราชการ
สำหรับกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

แบบเครื่องหมายสำหรับติดทับบนอินทรวง่อน
ทำด้วยโลหะสีทอง

เครื่องหมายแสดงสังกัดคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ^๗

เครื่องหมายแสดงสังกัด
ทำด้วยโลหะโปร่งสีทองไม่มีขอบ
ขนาดความสูง ๓ เซนติเมตร

---

^๗ เครื่องหมายแสดงสังกัดคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๗

หมวดเครื่องแบบปฏิบัติราชการสำหรับกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ^๔

กรรมการชาย

กรรมการหญิง

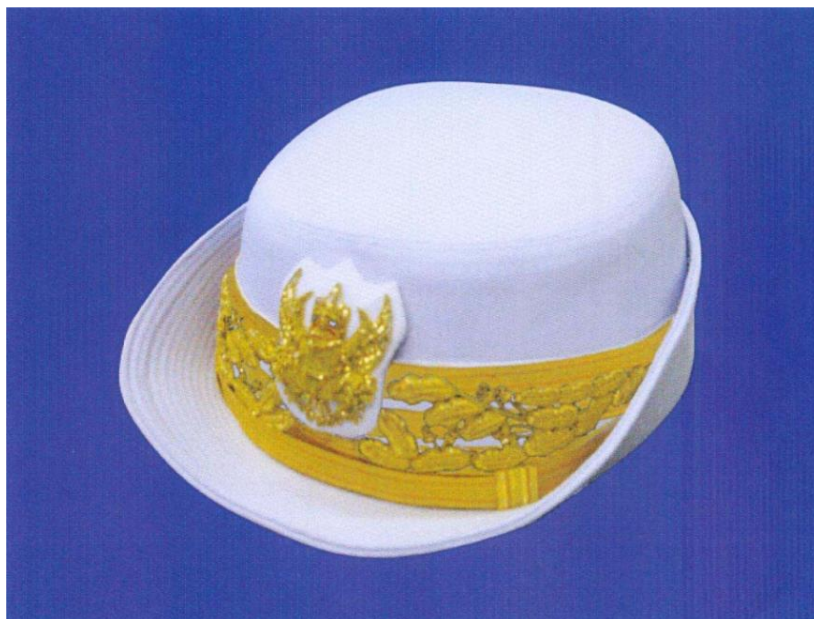
^๔ หมวดเครื่องแบบปฏิบัติราชการสำหรับกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

หมวกเครื่องแบบพิธีการสำหรับกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการชาย

กรรมการหญิง

ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑^๙

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒^{๑๐}

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๓^{๑๑}

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

---

^๙ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕/ตอนที่ ๘๙ ก/หน้า ๑๒/๕ พงศกัณณ ๒๕๖๑

^{๑๐} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๗/ตอนที่ ๓ ก/หน้า ๒๔/๑๔ มกราคม ๒๕๖๓

^{๑๑} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๑/ตอนที่ ๘๐ ก/หน้า ๘/๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๗